

Linguamón

Casa de les Llengües

De l'ONU al 22@

Linguamón tanca l'Any Internacional de les Llengües amb una presentació a l'ONU i un acte cultural al Museu d'Art Modern de Nova York a favor de la diversitat lingüística.

La Casa de les Llengües l'Any Internacional de les

LINGUAMÓN PRESENTA EL
PROJECTE A L'ONU I ES DÓNA
A CONÈIXER EN UN ACTE
CULTURAL AL MoMA

Núria Coll

El pròxim 17 de desembre Linguamón-Casa de les Llengües es presentarà davant de l'ONU durant el seminari sobre diversitat lingüística, globalització i desenvolupament, que tanca l'Any Internacional de les Llengües.

LA CASA DE LES LLENGÜES ÉS L'APORTACIÓ PERMANENT DE CATALUNYA A L'ANY INTERNACIONAL DE LES LLENGÜES

La Casa de les Llengües es presentarà davant les Nacions Unides i el mateix dia 17 organitzarà una recepció cultural al Museu d'Art Modern de Nova York (MoMA). Tots dos actes s'emmarquen en les

*Les llengües
són patrimoni
de la humanitat
i font de riquesa*

activitats de l'Any Internacional de les Llengües proclamat per Nacions Unides i serviran per explicar que la Casa de les Llengües «actuarà per difondre d'una manera permanent en el temps, els valors universals d'aquest Any Internacional», explica Antoni Mir, director de la Casa de les Llengües, i afegeix: «anem a recollir el mandat de l'ONU i a explicar-hi que a Catalunya hi ha un organisme que treballa a favor de les llengües i del multilingüisme com a valor personal, social i

Seu de Nacions Unides a Nova York

Opinió

Catalunya compromesa amb el multilingüisme

JOSEP-LLUÍS CAROD-ROVIRA • Vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya

No és casual que Catalunya estigui a Nova York per celebrar l'Any Internacional de les Llengües. Ni que ho faci coincidint amb el 60è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. A la seu de Nacions Unides tampoc es pregunten per què un organisme com la Casa de les Llengües, promoguda per la Generalitat per difondre els valors del multilingüisme, neix a la capital de Catalunya, Barcelona, on tindrà la seva seu en un dels pols tecnològics, d'innovació i creativitat més importants del Mediterrani, el 22@.

Catalunya té el català com a llengua de cohesió social en un context plurilingüe —s'hi parlen prop de 300 llengües— i aposta clarament per reconèixer aquesta diversitat com una font de riquesa que reforça la seva identitat, afavoreix la seva projecció exterior i obre un món d'oportunitats de negoci imprescindibles en temps difícils com els que estem vivint a Catalunya. I també a Nova York.

Aquest compromís amb el multilingüisme equitatiu ha empès el Govern a respondre a la crida de Nacions Unides amb un nou impuls a la Casa de les Llengües, de manera que els valors universals de l'Any Internacional perdurin en el temps i permetin que les experiències en gestió del multilingüisme contribueixin al desenvolupament de les noves indústries culturals, de la competitivitat empresarial i de la millora sociolaboral de la ciutadania.

José B. B. B.

El Director General de la UNESCO, Koïchiro Matsuura, deia en iniciar-se l'Any que «el nostre objectiu comú és garantir el reconeixement a nivell nacional, regional i internacional de la importància de la diversitat lingüística i el multilingüisme en els sistemes educatius, administratius i legals, les expressions culturals i els mitjans de comunicació, el ciberespai i el comerç». Les seves paraules reflecteixen un interès creixent per les llengües i per la gestió dels nous entorns multilingües, fruit de la globalització, que multipliquen els contactes interlingüístics en la vida quotidiana i en la vida econòmica de les societats. Tots els sectors i totes les professions s'hi veuran implicades i qui perdi el tren de les llengües perdrà competitivitat. Noves realitats, nous problemes, noves oportunitats per a les llengües. Neix una nova societat. Calen nous projectes.

Catalunya és un referent perquè pot mostrar dècades de promoció de la llengua pròpia en un context bilingüe, i ara cada cop més multilingüe. Catalunya és una societat compromesa amb el multilingüisme i pot ser líder en la seva gestió. I no, no és casual que la primera Casa que, en els cinc continents, es dedica a la promoció del patrimoni lingüístic de la humanitat neixi aquí, a casa nostra. Nacions Unides proclama objectius universals amb l'Any Internacional de les Llengües i reclama esforços mundials en favor seu. Catalunya respon i hi contribuirà de manera permanent amb un projecte pioner, la Casa de les Llengües, que no vol només conservar, estudiar i difondre l'ADN identitari del món que són les aproximadament sis mil llengües que s'hi parlen, sinó contribuir activament a un canvi d'actitud i de mentalitat que faci de la diversitat cultural i lingüística un valor per a la societat globalitzada.

tanca a Nova York s Llengües

«What is more, I'm a Catalan». Un cop finalitzada la intervenció, va interpretar *El cant dels ocells*, nàdala tradicional catalana que des de llavors s'ha convertit en un himne de la pau. Per tot plegat, Nova York tornarà a escoltar aquesta peça, que interpretaran Llibert Fortuny, Toti Soler i el violoncel·lista Bernard Greenhouse, deixeble de Pau Casals. *El cant dels ocells*, doncs, es fusionarà amb una oda al multilingüisme i tot plegat convertirà l'acte en una nova contribució de Catalunya al diàleg entre els pobles del món.

econòmic». La presentació institucional es farà al matí a l'ONU i a la tarda es durà a terme l'acte «Les llengües compten!», dirigit per Joan Ollé, on els convidats podran gaudir d'un muntatge protagonitzat per jocs sonors i visuals amb un fil conductor: la diversitat lingüística. «Tindrà un to molt brossià», diu Ollé, que també inclourà un recital en diferents llengües sobre grans obres de la literatura universal. En col·laboració amb l'Institut Ramon Llull, que patrocina l'exposició de Joan Miró al MoMA, s'oferirà una visita guiada exclusiva als assistents a l'acte que comptarà amb la presència del secretari de Política Lingüística de la Generalitat, Bernat Joan.

PRESENCIA A L'ONU

Al matí, Antoni Mir intervindrà al seminari «Languages matter. Linguistic Diversity, Globalization and Development», organitzat per l'ONU i la UNESCO i en el qual seran presents el sotssecretari general de Comunicació i Informació Pública de Nacions Unides, Kiyo Akasaka; el president de l'Assemblea General de l'ONU, Miguel d'Escoto Brockmann, i la directora d'UNESCO a l'ONU, Hélène-Marie Gosselin, entre d'altres. Mir participarà en una taula rodona amb l'ambaixador de l'Acadèmia Africana de les Llengües, Adama Samessékou; Olexiy Solohubenko, editor executiu per a Europa i Amèrica de BBC World Service, i un representant de China Central TV Station (CCTV). Sota el títol «Towards a Global Culture», s'abordarà el multilingüisme com una oportunitat per al desenvolupament, que segons Mir «és justament l'essència del nostre projecte que treballa per crear consciència que el multilingüisme és patrimoni natural i cultural de la humanitat i, alhora, font de riquesa. La diversitat és un potentíssim motor econòmic i l'empresa, sobretot ara amb la crisi mundial, tindrà la necessitat de ser multilingüe per ser competitiva». ●

ANIVERSARI DE LA DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS

Durant l'acte es recordarà el compositor Pau Casals, ja que el passat 10 de desembre s'ha celebrat el 60è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, el contingut de la qual –l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals– va inspirar Pau Casals per a compondre l'himne de la Pau de Nacions Unides. El 24 d'octubre de 1971 davant l'Assemblea de Nacions Unides i del Secretari General U Thant, Casals va dirigir l'himne i la seva ja cèlebre oda a l'esperit integrador i pacificador de Catalunya que començava amb un orgullós

Vista des de l'interior del MoMA

HOMENAJE

FOTODOCUMENTAL. FUNDACIÓ PAU CASALS

"Els catalans d'aquell temps ja estaven contra la guerra"

L'octubre de 1971 el compositor Pau Casals va rebre la medalla de la pau de la mà del secretari general de l'ONU U Thant. Aquest és un fragment del discurs que Casals va pronunciar abans d'interpretar *El cant dels ocells*.

«A més, sóc català. Catalunya és avui una província d'Espanya, però què ha estat Catalunya? Catalunya ha estat la nació més gran del món. Us explicaré per què. Catalunya va tenir el primer Parlament democràtic molt abans que Anglaterra. I fou al meu país on hi hagué les primeres Nacions Unides. En aquell temps –segle onzè– van reunir-se a

Toluges –avui França– per parlar de la pau, perquè els catalans d'aquell temps ja estaven contra, contra la guerra. Per això les Nacions Unides, que treballen únicament per l'ideal de la pau, estan en el meu cor, perquè tot allò referent a la pau hi va directament. (...) Fa molts anys que no toco el violoncel en públic, però crec que he de fer-ho en aquesta ocasió. Tocaré una melodia del folklore català: *El cant dels ocells*.»

Seguretat lingüística

ENTRAR ALS MERCATS EMERGENTS AMB LA LLENGUA DEL CLIENT, UN FLOTADOR PER A LES PIMES CATALANES I EUROPEES

Eric Hauk

“Segirezza a bord”. La parla dels grisons, el romanx, és la cinquena llengua que apareix al monitor de les instruccions de seguretat del vol LX16 de Swiss que està a punt d'enlairar-se cap a Nova York. A cap dels viatgers li molesta o estranya que la companyia suïssa els doni la benvinguda amb tota normaltat en anglès, francès, alemany, italià i també en romanx, una llengua que només parla el 0,5% de la població del país. Un dels lemes de la companyia és, precisament, “el retorn a l'aviació civilitzada”, amb la qual cosa volen destacar que no tenen cap membre de la tripulació que sigui monolingüe.

Com els formatges, la xocolata i els rellotges, el plurilingüisme està esdevenint un valor afegit de la marca Suïssa, de la qual tant el govern de la confederació com les

L'11% de les pimes europees estan perdent mercats internacionals per la manca de competències lingüístiques

mateixes companyies i entitats financeres fan bandera. En contra del que es pugui pensar, les quatre llengües oficials no suposen un llast per a l'economia del país, més aviat el contrari: aporten gairebé el 10% del PIB.

Un estudi recent sobre les llengües estrangeres en l'activitat professional, elaborat per la Universitat de Ginebra en col·laboració amb més de dues-centes empreses i finançat pel Programa d'Investigació Nacional, revela que aquells emprenedors que exploten les competències multilingües dels seus directius com a innovació en la recerca de mercats aporten un benefici extra

a la companyia valorat en gairebé 30.000 milions d'euros, és a dir, el 9% del producte interior suís.

Des d'una altra òptica, tot i que amb la mateixa intenció, aquest estudi confirma la tendència apuntada per la Comissió Europea en la seva informe ELAN de fa dos anys, en què advertia els Estats membres que l'11% de les 945.000 petites i mitjanes empreses del Vell Continent estan perdent mercats internacionals per la manca de competències lingüístiques. El primer senyal d'alarma ja l'havia donat el govern britànic amb el canvi de mil·lenni quan va haver d'admetre que «amb l'anglès no n'hi ha prou» per fer negocis en un mercat absolutament globalitzat, interconnectat i en creixent deslocalització.

En plena recessió europea i amb l'amenaça de retallades de personal per part de les grans multinacionals asiàtiques i nord-americanes que mantenen centres de producció al Vell Continent i que, de retruc, afecta també les pimes proveïdores locals, la sensació d'indefensió augmenta. La formació i, concretament, l'aprenentatge de llengües per part del personal local així com la contrac-

tació de venedors nadius per fer la prospecció de nous mercats prenen força com una sortida factible per ser més competitiu a curt i mitjà termini. El multilingüisme esdevé, d'aquesta manera, un flotador més per a les pimes enmig de la tempesta financera i la crisi de producció mundials.

El Govern català i la Càtedra de Multilingüisme Linguamón-UOC duen a terme, amb la col·laboració del professor Stephen Hagen, director de l'informe ELAN, l'estudi ELAN.cat sobre l'impacte de les competències lingüístiques de les pimes catalanes en els mercats. L'objectiu és fer evident que entre els factors que incideixen en la competitivitat de les empreses, la gestió del multilingüisme és molt

important. Les empreses que vulguin incrementar de forma qualitativa la seva presència a l'estranger comptaran, entre altres ajudes, amb el suport d'ACCIO (38 oficines a l'exterior), les delegacions de la Generalitat a l'exterior, la mediació dels Consolats de Mar que l'Ajuntament de Barcelona està recuperant arreu (acaba d'obrir el de Xangai i el seguiran Dubai, Singapur, Berlín, París, Buenos Aires, Londres i Nova York) i dels serveis de gestió del multilingüisme que ofereix Linguamón-Casa de les Llengües.

La internacionalització de l'economia catalana suposa un 66% de l'activitat comercial (un 28% del PIB en el cas de les exportacions) i, malgrat els primers símptomes de crisi, encara està creixent a un ritme del 10% anual. Si britànics i suïssos ja s'han dotat d'estratègies multilingües adreçades a permeabilitzar mercats en què no penetraven amb l'anglès, l'alemany o el francès, els catalans haurem de fer un doble esforç per aprendre llengües (una de franca i una altra del país client) i no quedar-nos a la cua d'Europa en competitivitat. ●

Un 66% de l'activitat comercial catalana prové de la internacionalització

Quin gust parlar llengües!

Segona edició de l'Aula de Llengües al Carrer 2008, organitzada per Linguamón - Casa de les Llengües i les Escoles Oficials d'Idiomes de la Generalitat de Catalunya.

SERVEIS

Serveis a www.linguamon.cat

Linguamón - Casa de les Llengües ofereix serveis especialitzats per contribuir a la millora del desenvolupament social i econòmic de la societat. Aquests serveis es concreten en recursos multimèdia, multilingües i de tractament de la informació. Actualment a www.linguamon.cat es pot accedir als serveis següents:

• Portal de tecnologies multilingües

Posa a disposició informació sobre productes i serveis d'enginyeria lingüística útils per a la gestió automàtica de les comunicacions multilingües:
116 proveïdors / 321 productes
Per a 60 llengües diferents

• Directori per aprendre llengües

Únic directori de centres d'aprenentatge de llengües de tot Catalunya. Dona informació sobre:
54 llengües diferents / 378 centres
90 municipis

• Linguamón "Bones Pràctiques"

Servei que informa i assessora sobre maneres de gestionar el multilingüisme d'una organització, o sobre actuacions per millorar la situació d'una llengua.
180 BP consultables en línia en 5 llengües
Més de 150 organismes hi col·laboren

• Càtedra de Multilingüisme Linguamón - UOC

La Càtedra duu a terme activitats de recerca i formació en multilingüisme. Se centra especialment en les relacions entre llengües i cohesió social; i entre llengües i millora de l'economia, com a factors estratègics per al futur de la diversitat lingüística i el desenvolupament econòmic dels països. Més informació i accés al programa d'activitats a www.linguamon.cat

Opinió

Les empreses britàniques i el dilema de les llengües estrangeres

STEPHEN HAGEN

Per a les empreses del Regne Unit i per a l'ensenyament de llengües en aquest país, la volada que ha guanyat l'anglès arreu del món com a llengua franca ha estat una espasa de doble tall. En un principi, es diria que l'ús generalitzat de l'anglès els ha de posar les coses fàcils en l'esfera del comerç, però, alhora, això pot transmetre una actitud acomodaticia i causar la impressió que amb l'anglès ja fan prou. Aquesta paradoxa ha obligat a fer front a un complex dilema: si les empreses, o fins i tot el país, han d'invertir en l'adquisició de competències lingüístiques, quines han de ser aquestes competències i quina magnitud ha de tenir aquesta inversió?

Abans de res, caldrà triar la llengua que es convertirà en el primer idioma estranger del sistema educatiu nacional. Als centres educatius del Regne Unit l'oferta de llengües incloses en el pla d'estudis és competència de la direcció en cada cas. Davant aquest dilema, diferents organismes governamentals del país, com ara el Centre per a la Informació sobre la Docència i la Recerca Lingüística (CILT) o el Departament d'Inversió del Regne Unit (UKTI, en les seves sigles en anglès), han encarregat nombrosos estudis sobre el comerç britànic. A més, també hi ha l'estudi ELAN, que cobreix 100 pimes del Regne Unit durant 2006, encarregat per la Comissió Europea el mateix any.

El Regne Unit del 2008 és una societat multicultural que periòdicament ha rebut cicles migratoris provinents d'altres països. Per tant, són moltes les llengües que s'hi parlen, encara que gairebé tothom parli anglès. Es donen també iniciatives de cara al foment i l'aprenentatge de les llengües territorials: l'irlandès (o gaèlic), el gal·lès i el gaèlic escocès.

La major part de les exportacions del Regne Unit es fan cap a països de l'àmbit comunitari. És, doncs, lògic que es prioritzin el francès o l'alemany, seguits de l'espanyol i l'italià, cosa que demostren les auditories sobre competències lingüístiques de l'LNTO/CILT o els estudis de Metra Martech.

Tot i tenir certa coneixença d'algunes llengües europees, també es desprenen de les auditories que aquest coneixement és deficient en el cas de l'alemany, l'espanyol i l'italià. El nombre d'empreses capaces de fer servir

El que cal és conscienciar més a la població i combatre la convicció que, en el món en què vivim "amb l'anglès n'hi ha prou"

amb la xifra de barreres lingüístiques, però, les oportunitats de negoci que s'han perdut a causa de les diferències culturals segurament són moltes més de l'1% que estableix l'informe.

L'Estratègia Nacional sobre Llengües del Regne Unit afirma que a Anglaterra li caldrà adquirir competències en moltes llengües i cultures diferents. Convé poder dominar tot un ventall de llengües perquè el país pugui créixer econòmicament.

Una de les conclusions a què arriba l'Estudi Lingüístic de les Cambres de Comerç Britàniques

© ANDRÉU ANDRÉU

llengües de fora d'Europa continua sent limitat. A les empreses britàniques els caldrà parlar japonès, xinès i rus, però també altres llengües emergents com ara el polonès, per diversos motius: el ràpid creixement de l'economia xinesa, els ingents recursos minerals i petrolífers amb què compta Rússia i la més recent estabilitat del mercat japonès (si més no fins al 2008) expliquen la urgència per accelerar la formació en aquestes llengües (a més del polonès, per raons internes del país).

Ara bé, per a moltes empreses les diferències culturals poden resultar un problema tan important com la llengua. L'estudi ELAN comptabilitza amb un 11% el nombre d'empreses que han hagut de fer front a diferències de caire cultural. Com passa

fet al 2004 és la importància d'oferir una educació lingüística des d'una edat primerenca. En el cas de les empreses britàniques, la clau per desenvolupar estratègies de comunicació dins de les empreses passa més aviat per canviar la cultura i la mentalitat de les persones que hi treballen, cosa que al seu torn redundarà en noves accions. El que cal és conscienciar més la població i combatre la convicció que, en el món en què vivim, "amb l'anglès n'hi ha prou".

Stephen Hagen és director de Recerca, Innovació i Empresa de la Universitat West of England i director de l'estudi ELAN.

Traducció de Yannick Garcia

Un viver de llengües al cor del 22@

LINGUAMÓN - CASA DE LES LLENGÜES ÉS EL PRIMER CENTRE DEL MÓN DEDICAT A L'IMPULS, L'ESTUDI I LA GESTIÓ DEL MULTILINGÜISME I AMB OFERTES PER A TOTS ELS PÚBLICS

A mitjans de l'any vinent començaran les obres de rehabilitació de l'antiga fàbrica de Can Ricart, per a convertir-la en la Casa de les Llengües: un centre únic al món de 7.000 m² dedicat al patrimoni lingüístic de la humanitat i adreçat tant al gran públic com als especialistes.

La Casa de les Llengües serà un centre cultural únic i singular que dirimirà la seva activitat a la promoció, l'ús i el desenvolupament de les llengües. Serà un nou espai programador d'activitats per a tothom, i una factoria de coneixement i serveis dirigits a un ampli ventall de professionals de casa nostra que, cada cop més, demanen formació especialitzada

sobre la gestió d'una societat diversa i més multilingüe.

Tot i que comencen a sorgir iniciatives similars, la Casa de les Llengües és el primer centre dedicat exclusivament a les llengües i a la diversitat lingüística des d'una visió àmplia, i que inclou la dimensió cultural, social i econòmica. En aquests moments a Barcelona hi conviuen parlants de més de 300 llengües diferents. La ciutat és, avui, un escenari idoni per incidir en la preservació dels patrimonis lingüístics i per convertir-se en un nou motor, a Europa, d'iniciatives relacionades amb l'estudi, la gestió i la formació d'alt nivell al voltant de les llengües i del multilingüisme. L'enclavament de la Casa de les Llengües al districte tecnològic 22@ potenciarà, a més, el seu paper com a pol d'innovació al voltant de les noves tecnologies aplicades a les llengües.

Actuar "glocalment" i en xarxa

Linguamón – Casa de les Llengües ha establert relacions i treballa amb un gran nombre d'universitats, institucions, organismes i centres dedicats a les llengües i al multilingüisme. Forma part de diverses xarxes europees i és membre promotor de la xarxa global Maaya, que promou la diversitat lingüística a Internet, i de la Xarxa per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (NPLD, en les seves sigles en anglès), amb socis com els governs de Gal·les, Irlanda, País Basc i Estònia. A través de la Càtedra de Multilingüisme Linguamón – UOC, forma part de la primera xarxa europea sorgida sota les directrius de la Unió Europea de càtedres de multilingüisme, la Xarxa Europea de Multilingüisme (EuNOM).

Maqueta de la futura seu de la Casa de les Llengües. Estudi d'arquitectura EMBT.

Opinió

La naturalitat de les llengües

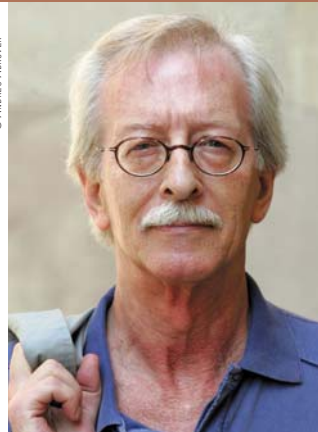
JESÚS TUSÓN

Els pronòstics més optimistes avancen que, a finals del segle XXI, la meitat de les sis mil llengües actuals hauran desaparegut. Els més pessimistes, però, vaticinen que la desfeta arribarà al noranta per cent. I si aquestes previsions es referissin a espècies animals en perill d'extinció, totes les alarmes s'haurien disparat, ja de fa temps, i s'estarien dissenyant estratègies conservacionistes per fer front a una catàstrofe ecològica de dimensions planetàries. En canvi, encara no s'ha estès una sensibilitat paral·lela davant del daltabaix que pot representar l'extinció massiva d'allò que més ens singularitza com a membres de l'espècie humana: la capacitat natural de ser parlants.

Dic "capacitat natural" perquè sovint s'afirma que les llengües són un patrimoni cultural de primer ordre. I se n'oblida una característica més fonda i més essencial: les llengües són, molt especialment, un patrimoni natural. Perquè, de manera espontània (i no pas com a fruit d'una deci-

sió voluntària o d'una planificació), els pares transmeten a la seva descendència la llengua primera, la de la màxima facilitat i comoditat, la que és viva en un territori determinat. I ho fan al marge de si aquesta llengua té la consideració legal de ser, o no, l'oficial d'un estat. Així ha estat, des de sempre, en la immensa majoria dels casos, seguint el procés natural de transmissió intergeneracional que, finalment, ha dibuixat el panorama lingüístic plural del nostre món.

I val a dir que aquest llegat no s'ha produït per anar contra ningú; ni per ganes de ser diferents o de rebel·lar-se davant l'embranchada de llengües multimilionàries. Els pares no parlen amb les seves criatures, en la llengua en què ho fan, amb la voluntat de fer perviure una llengua: la transmissió és del tot natural i forma part del procés de creixement i de convivència, tant en el cas de les llengües demogràficament reduïdes, com en el cas de les que tenen centenars de milions de parlants (que tampoc es relacionen lingüísticament amb la seva prole per aconseguir un augment de les estadístiques). Cal, doncs,

© ANDREU ARROYO

respectar i defensar el panorama lingüístic del nostre planeta, si volem respectar i defensar els drets de les persones que, en la seva terra de sempre, conserven el do meravellós d'haver concretat la facultat humana del llenguatge en cada parla singular, irrepetible i insubstituïble: un fragment que reflecteix a la perfecció el tret més característic del mirall immens de la condició humana.

En cas contrari, si els pronòstics arribessin a convertir-se en realitat, caldria que ens avancéssim en l'avaluació de la catàstrofe: centenars de milions de persones desarrelades, convertides en semiparlants; l'extensió, doncs, de la inseguretat lingüística; la generació dels avis incomunicada amb la dels néts; el desencís (potser la desesperació) de tot de pobles amb la sensació que ja no són útils, que no hi compten al mateix nivell que d'altres pobles. Tot això, encara que sigui per egoisme, també s'hauria d'avaluar des del punt de vista econòmic, si és que algú encara no és prou sensible des d'altres perspectives.

En canvi, el reforçament del panorama lingüístic actual (arbitrats, si cal i quan calgui, els sistemes de traducció i l'aprenentatge lliure de segones i terceres llengües) contribuiria a la pau mundial i a la relació igualitària entre els individus i els pobles. Perquè no hem de voler pas una terra empobrida, mancada del senyal distintiu que ens fa *sapiens*.

Jesús Tusón. Càtedra de Lingüística General de la Universitat de Barcelona i membre del Consell Científic de Linguamón – Casa de les Llengües.

TESTIMONIS

Veus per al multilingüisme

Linguamón-Casa de les Llengües ha posat en marxa la creació de les seves col·leccions audiovisuals. La col·lecció *Veus per al multilingüisme* recull entrevistes a intel·lectuals, científics i personatges del món de la cultura, que opinen sobre les llengües.

© JERRY BAUER

Paul Auster,
escriptor.

Estem perdent interès per saber què passa en altres cultures, cada cop traduïm menys llibres i importem menys bones pel·lícules, i penso que és terrible. És increïble perquè, a la vegada, som un país amb alts índexs d'immigració on es parlen moltes llengües. Nova York mateix és la Torre de Babel!

© RAISON SOUL, INSTITUT DE RECERCA BIOMÈDICA

Joan Massagué,
científic.

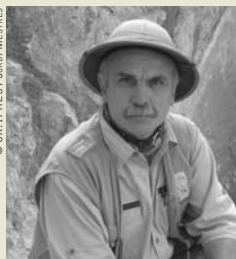
La llengua és un dels destil·lats de tota una cultura, d'una actitud col·lectiva, de tota una manera de ser, del tarannà de la gent que la parla. (...) Ha de ser la gent qui ha de dir si la llengua que parla és bona, si la volem preservar al màxim, i som nosaltres qui decidirem aquest màxim.

Noam Chomsky,
lingüista.

Les llengües són patrimoni dels pobles. Tot i que un govern o una institució pugui promoure polítiques de promoció i protecció de la diversitat lingüística i cultural, en última instància els ciutadans decideixen si una llengua perdura o desapareix. I un dels exemples més evidents del poder dels pobles és el de la llengua catalana.

© CR. I PHES / JORRI MESTRES

Eudald Carbonell,
antropòleg.

Crec en la integració lingüística més que no pas en l'homogeneïtzació. La gent diu que el pa amb tomàquet és una cosa catalana, però el tomàquet no és d'aquí. Amb les llengües passa el mateix: es van construir i anem integrant els mots d'altres llengües fins a configurar la pròpia. Ara mateix, el nostre català està carregat d'altres llengües i això és molt bo.

© SEAN GALLUP / GETTY IMAGES

Maria de Medeiros,
actriu.

És molt bonic parlar diverses llengües. S'assembla al treball que fem els actors. Constantment interpretem personatges diferents. Poder canviar de llengua és un vehicle de llibertat.

La diversitat lingüística és un tema universal que afecta persones i col·lectius de qualsevol origen cultural i lingüístic

El nou centre dedicarà més de 2.000 m² a exposicions, tindrà espais polivalents per a activitats i projectes independents, un auditori, una mediateca i un restaurant-botiga, i oferirà una ampla programació cultural sobre les llengües, la diversitat i la comunicació.

Mentre es treballa en la rehabilitació del nou edifici, la Casa de les Llengües desenvolupa nous recursos TIC i audiovisuals, multilingües, d'accés per Internet, com a part de la seva activitat cultural i educativa. Després de dos anys de desenvolupament, estan a punt d'aparèixer **Linguamón Mapes Vius i Linguamón Audiovisual**. Aquest darrer vol convertir-se en la primera xarxa social que promou la visibilitat de totes les llengües a Internet i, entre d'altres, permetrà a tots els usuaris doblar i subtítular els vídeos que s'hi pugui. Linguamón Mapes Vius és el primer portal amb el qual es podran crear tants mapes de llengües com es vulgui, amb informació actualitzada i accés a un ampli ventall d'activitats per compartir en línia. Aquesta eina, creada amb la darrera tecnologia cartogràfica, es posa en ple funcionament (ara en proves) a principis de 2009 i promet convertir-se en un potent recurs educatiu. ●

7.000 m² dedicats a les llengües

- 2.000 m² per a exposicions
- Auditori
- Espais polivalents
- Espais per a projectes independents
- Mediateca
- Restaurant-botiga

CRONOLOGIA DE LA CASA DE LES LLENGÜES

Maig 04	El lingüista David Crystal proposa en els "Diàlegs" del Fòrum Universal de les Cultures que es constitueixi a Barcelona una casa de les llengües.
Setembre 04	El Parlament de Catalunya dona suport a la creació de la Casa de les Llengües.
Març 05	Neix el consorci Casa de les Llengües. El Govern n'aprova els Estatuts.
Juliol 06	Acord entre Generalitat i Ajuntament de Barcelona per ubicar la Casa de les Llengües a Can Ricart.
Novembre 06	Concurs internacional d'idees per seleccionar l'estudi d'arquitectura.
Desembre 07	L'estudi de l'arquitecta Benedetta Tagliabue (EMTB) guanya el concurs.
Gener 08	Comença l'Any Internacional de les Llengües proclamat per l'ONU.
Setembre 08	L'Ajuntament de Barcelona cedeix el dret de superfície de Can Ricart a la Casa de les Llengües.
Desembre 08	Incorporació de l'Ajuntament de Barcelona al Consorci. La Casa de les Llengües es presenta a Nacions Unides com a aportació permanent de Catalunya a l'Any Internacional de les Llengües.
Juny 09	Previsió de col·locació de la primera pedra per a la rehabilitació i construcció de la Casa de les Llengües.

ENTREVISTA Benedetta Tagliabue

Arquitecta italiana. Rehabilitarà la fàbrica de Can Ricart per convertir-la en la seu de la Casa de les Llengües. Les obres començaran a mitjan 2009.

Núria Coll

La Casa de les Llengües se situarà a l'antiga fàbrica tèxtil Can Ricart i tindrà una extensió de 7.000 m². La nau està situada al bell mig del districte tecnològic 22@Barcelona i és representativa del patrimoni industrial del segle XIX.

Fer una casa d'allò que per als humans és l'eina més essencial per a comunicar-se és extraordinari

• **Quin és el gran atractiu del projecte?**

N'hi ha més d'un. Can Ricart era una fàbrica de l'època industrial que avui està en ruïnes, ha quedat amagada enmig de grans blocs i justament per això és molt valuós que dins d'aquesta estructura hi dibuixem un nou projecte que li dona vida,

Benedetta Tagliabue al seu estudi

JOAN Roca DE VITALS

L'edifici serà sostenible i alhora tindrà un aspecte romàntic i misteriós

que el fa renèixer. Un altre gran atractiu és que estem parlant d'un museu de llengües i que, per tant, parla d'una de les eines, la llengua, més quotidianes i elementals que formen part dels ritmes familiars i de la cultura! Fer una casa d'allò que per als humans és l'eina més essencial per a comunicar-se és extraordinari.

• **Més enllà dels detalls arquitectònics, a partir de quins conceptes i intencions has treballat?**

El que més m'agrada és que hem aprofitat els antics murs que estan fets pols i hi afegirem unes pèrgoles i plantes trepadores que donaran a l'edifici un caire misteriós i molt romàntic. A més, un cop la gent passegi pel 22@, descobrirà que entre els grans carrers i avingudes Pere IV, Diagonal, etc. hi ha passatges i carrerons tan petits com els de Venècia, i de tot l'espai on farem la Casa de les Llengües neixen aquests carrers estrets que et condueixen fins a l'entrada. Tot plegat sembla d'una altra època.

• **Deu ser complicat mantenir l'estructura antiga i alhora oferir un projecte nou...**

Ho és, però sóc partidària de mantenir el patrimoni i ja m'agrada haver-me de trencar el cap per cosir un edifici vell amb una part nova i netejar-li la cara. Ara, és

Benedetta Tagliabue em rep havent dinat a casa seva: un espai diàfan i ple d'originalitats. Escolto el so d'un piano i ressegueixo amb la mirada les enormes parets per on ressonen les notes. Ens instal·lem en un despatx de la casa i Tagliabue m'ofereix un cafè. Em serveix la llet delicadament d'un petit gerret platejat mentre respon una trucada al mòbil: són els seus pares que truquen des d'Itàlia. "Mia mamma". Per uns segons em trasllado a Venècia i m'imagino un espectacle de Carlo Goldoni al seu propi teatre: crits, gestos, passió... no fan falta màscares. Benedetta em parla, apassionada, dels seus projectes a Escòcia (el Parlament), a Utrecht (l'Ajuntament), la rehabilitació del Mercat de Santa Caterina, etc. M'explica que al seu estudi estan molt il·lusionats amb la construcció del pavelló espanyol de l'Exposició Universal de Xangai 2010 i que des d'aquest estiu el Museu d'Art de Nova York (MoMA) té exposades dues maquetes seves: la de l'edifici de Gas Natural a la Barceloneta i la maqueta del cementiri d'Igualada. «Que exposin la teva obra al MoMA vol dir que el teu projecte representa una època i que val la pena ser recordat. És molt emocionant.»

més complicat que començar de nou, sí. Mai no saps com salvar el que et vas trobant, però val la pena.

• **Com entens l'edifici en el conjunt del projecte del 22@?**

El nou perímetre construït, aquesta nova volumetria, és tot un contrast amb l'edifici industrial i això és molt barceloní! La ciutat sempre ha sabut trobar l'equilibri d'anar evolucionant i transformant-se i, a la vegada, respectar edificis com aquest.

• **L'edifici és sostenible?**

I tant! Ho és des del moment que es farà al 22@, on l'energia passa sota terra, i en segon lloc: què hi ha de més sostenible que reutilitzar un antic recinte fabril?

• **Has investigat què s'hi feia a Can Ricart i t'ha ajudat a dissenyar el projecte?**

M'he documentat amb en Josep Maria Montaner. S'hi blanquejava roba i s'hi feien estampats. De fet, Can Ricart va ser una de les primeres fàbriques d'estampació mecànica de teixits de cotó de Catalunya. M'agrada conèixer què hi passava dins els recintes que rehabilitem, sobretot si el projecte ha de ser, com aquest, molt conservatiu. M'ajuda i em dona moltes pistes. ●